

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jana Rutsche a soudkyně JUDr. Martiny Kůchlerové, Ph.D., a Mgr. Heleny Konečné ve věci

žalobce: **Ing. J. V.**

zastoupen advokátem Mgr. Ing. Daliborem Jandurou
sídlem Dlouhá 103/17, 500 03 Hradec Králové

proti
žalovanému:

Krajský úřad Královéhradeckého kraje
sídlem Pivovarské náměstí 1245, 500 03 Hradec Králové

za účasti:

1. CETIN a.s., IČ 04084063
sídlem Českomoravská 2510/19, Libeň, 190 00 Praha 9

2. LONTECH - surface treatment, s.r.o., IČ 01816781
sídlem č.p. 34, 533 22 Býšř

3. Statutární město Hradec Králové IČO: 00268810
sídlem Československé armády 408/51, 500 03 Hradec Králové

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 2. 2024, č. j. KUKHK-20094/UP/2023,
ve znění opravného usnesení ze dne 6. 2. 2024, č. j. KUKHK-20094/UP/2023,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Osoby zúčastněné na řízení nemají právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Rozhodnutím označeným v záhlaví tohoto rozsudku žalovaný zamítl odvolání mj. žalobce a potvrdil rozhodnutí Magistrátu města Hradec Králové (dále jen „správní orgán I. stupně“ nebo „stavební úřad“) ze dne 20. 3. 2023, spis. zn. SZ MMHK/010118/2021 ST1/Řič, č. j. MMHK/101813/2023 ST1/Řič (dále jen „prvoinstanční rozhodnutí“).
2. Prvoinstančním rozhodnutím správní orgán I. stupně schválil podle § 94p odst. 1 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), v rozhodném znění (dále jen „StavZ“), stavební záměr označený jako: *„Přístavba, nástavba a stavební úpravy rodinného domu, domek na náhradí, venkovní domovní rozvod dešťové kanalizace, akumulční jímky, fotovoltaická elektrárna, zpevněné plochy, oplocení Hradec Králové, xxx“* (dále jen „Stavba“ nebo „Záměr“) na pozemku st. p. 1356 (zastavěná plocha a nádvoří), parc. č. XA (ostatní plocha), XB (zahrada), XC (zahrada) vše v katastrálním území xxx, jež je rozhodnutím v řízení na základě žádosti o vydání společného povolení ze dne 18. 1. 2021, kterou podala osoba zúčastněná na řízení č. 2 (dále jen „stavebník“ nebo „žadatelka“).
3. Žalobce již dříve samostatnou žalobou napadal rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 9. 2022, č. j. KUKHK-24059/UP/2022 (dále jen „rozhodnutí o potvrzení výjimky“), jímž bylo zamítnuto jeho odvolání do rozhodnutí správního orgánu I. stupně ze dne 31. 5. 2022, č. j. MMHK/094797/2022 ST1/Řič (dále jen „rozhodnutí o povolení výjimky“ či „rozhodnutí o udělení výjimky z odstupových vzdáleností“). Rozhodnutím o povolení výjimky byla udělena výjimka z ustanovení § 25 odst. 4 vyhlášky č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška č. 501/2006 Sb.“), podle kterého musí být odstup staveb roven alespoň výšce vyšší z protilehlých stěn. Tato žaloba byla usnesením zdejšího soudu usnesením ze dne 30. 3. 2023, č. j. 30 A 81/2022-54, odmítnuta.

II. Obsah žaloby

4. **Žalobce** se podanou žalobou domáhá přezkoumání a zrušení nadepsaného rozhodnutí žalovaného podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).
5. **V rámci prvního žalobního bodu žalobce napadal podkladové rozhodnutí žalovaného - rozhodnutí o potvrzení výjimky z odstupových vzdáleností, se kterým nesouhlasí v níže uvedených bodech:**
 - a) **Vytvořením nových oken a balkonů** dojde k narušení soukromí, čímž nebude zachována kvalita prostředí na sousedním pozemku – pozemku žalobce (uvedené žalobce namítal již v odvolání proti rozhodnutí o udělení výjimky). Žalovaný tuto námitku posoudil jako nedůvodnou. Již srovnáním současné a navrhované podoby předmětného domu je však dle názoru žalobce zřejmá změna pohledových imisí, s nimiž se žalovaný vypořádal konstatováním, že dnes již na fasádě okna jsou, a to aniž by se zabýval změnou jejich počtu a velikostí, a žalobce považuje za absurdní požadavek žalovaného, aby formuloval jiné konkrétní negativní důsledky, které by směřovaly k narušení jeho soukromí, pohody a komfortu bydlení. K této námitce pak žalovaný dále uvedl, že změna oken nepřesahuje svou intenzitou „obvyklou míru“. Ani s tímto žalobce nesouhlasí, úpravou oken dojde zcela jistě k zásadní expozici žalobcova pozemku.

- b) Žalobce připomněl, že § 25 vyhlášky č. 501/2006 Sb., je závazným právním předpisem pro vzájemné odstupy, ze kterých je možná výjimka na základě § 169 odst. 2 StavZ. Z textu tohoto ustanovení je patrné, že obecně pro povolení výjimky musí být splněno shledání relevantních skutečností zakládajících žadateli důvod, proč má být jeho žádosti vyhověno. Nicméně **v obou správních rozhodnutích o výjimce ani jeden ze správních orgánů neuvedl žádné pozitivní důvody na straně žadatelky vyjma skutečnosti, že neudělení výjimky je vůči žadateli zbytečně přísné.** Tento postup je však v rozporu s ustáleným stavem judikatury a v podstatě znamená, že při splnění podmínek bezpečnosti, ochrany zdraví a života osob a sousedních pozemků nebo staveb a při dosažení účelu sledovaného obecnými požadavky na výstavbu, bude výjimka udělena (tj. vznikne právní nárok).
- c) Též žalobce žalovanému i stavebnímu úřadu vytýká, že i přes žalobcem namítané zhoršení oslunění a osvětlení jeho pozemku v důsledku zvýšení stavby byly z jejich strany pouze nekriticky převzaty závěry z podkladů předložených žadatelkou. Pokud je jako jedním z důvodů žádost o výjimku záměr instalovat na střechu stavby fotovoltaickou elektrárnu, zastíněním jeho domu on sám pak o možnost využívat jeho již nainstalovanou FVE přijde.
6. Z těchto důvodů pak považuje vydání obou rozhodnutí o výjimce jako nezákonný excès a jimi provedené správní uvážení jako zcela nesprávné a v rozporu se smyslem a účelem příslušné právní úpravy.
7. **V pořadí druhým žalobním bodem žalobce napadá závěry závazného stanoviska orgánu územního plánování vydaného dle § 96a StavZ.** Žalobce rozporoval závěry závazného stanoviska nadřízeného orgánu územního plánování ze dne 27. 9. 2023, č. j. KUKHK-31734/UP/2023 (dále jen „Závazné stanovisko KÚKK“), kterému vytýká účelovou selektivnost, kdy v prostoru, který je z urbanistického hlediska determinován jednotnou dobou vzniku a z toho plynoucím charakterem a historickou hodnotou (tj. oblast prvorepublikové vilové zástavby), byly vytčeny fotografie v minulosti hrubě přestavěných budov, jež se v jednotkovém množství nacházejí a odpovídají podobě stavebního záměru stavebníka. Dle žalobce tak žalovaný prostřednictvím dílčích změn v území dochází k naprosté degradaci hodnot urbanistického a architektonického dědictví (tj. principem označovaný jako *boiling frog*). Tento postup je dle žalobce v rozporu s účelem a smyslem vyjádřeným v § 18 odst. 4 StavZ, předmětné závazné stanovisko tak považuje za nezpůsobilý podklad napadeného rozhodnutí.
8. **Třetím žalobním bodem žalobce napadal vypořádání jeho námítky stran ztráty pohody bydlení, resp. kvality prostředí.** Argumentace žalovaného v odůvodnění napadeného rozhodnutí ve vztahu k námitce žalobce ohledně ztráty pohody bydlení (resp. kvality prostředí) v podstatě znamená libovůli v umísťování oken v pohledové expozici navzájem sousedících nemovitostí, neboť žalovaný odmítá jakýkoliv význam objektivních, především kvantifikačních, kritérií (zejména množství, velikost ploch oken, balkonů, teras a jiných případných výhledových expozic), když ohrožení pohody bydlení s konstatováním „nelze očekávat, že uživatelé budou pozorovat...“ vnímá toliko jako spekulativní kategorii, případně odkazuje na smyslem i účelem zcela nepřipadný § 1012 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“). Žalovaný se též dopouští argumentačního faulu, když jako zcela ekvivalentní hodnotí současná fazetová okna s omezeným prosklením vůči navrhovaným velkoplošným oknům v sousedící stěně navrhované Stavby, či dnes jedinou pochůznou

střechu verandy v jediném nadzemním podlaží se třemi navrhovanými balkony v každém nadzemním podlaží. Za přílehavý považuje žalobce názor Nejvyššího správního soudu vyjádřený v rozsudku ze dne 30. 7. 2013, č. j. 4 As 97/2013-40.

9. **Ve čtvrtém žalobním bodě žalobce nesouhlasí s tím, jakým způsobem žalovaný vypořádal jeho odvolací námitku vztahující se k ovlivnění zastínění fotovoltaické elektrárny instalované na stavbě jeho domu a garáži přiléhající k pozemku, na němž je řešena navrhovaná Stavba.** Dle žalobce se vypořádání této námitky koncentruje z účelově vytrhávaných pasáží z rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 19. 3. 2019, č. j. 25 A 74/2018-69. Argument žalovaného, že v citovaném rozsudku se jednalo o umístění novostavby a naproti tomu se v nyní projednávaném případě jedná o stavební úpravy již existující stavby, je nepřipadný. Vzhledem k objemovému navýšení budovy č. p. XD je předmětná stavební úprava srovnatelná s novostavbou. Byť žalovaný konstatoval, že v daném případě stavební úřad rezignoval na vypořádání námitky žalobce ohledně dopadu zastínění jeho slunečních kolektorů Stavbou, namísto, aby v takové situaci s ohledem na absenci relevantních podkladů věc správnímu orgánu I. stupně vrátil, sanoval jejich nedostatek sám, a to podle žalobce naprosto nedostatečným způsobem. Žalobce odkázal na závěry Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 8. 2017, č. j. 2 As 155/2017-65, dle kterého by jen řádné vypořádání námitky zastínění solárního zařízení mohlo vést k předejití sporu, který by v budoucnu jejich zastíněním mohl vzniknout. Z hlediska komplexního posouzení vlivu předmětné Stavby na sousední pozemky je tak nezbytným předpokladem zákonnosti rozhodnutí o umístění stavby.
10. Žalovaný vypořádal námitku odkazem na „Sluneční studii“, jejímž závěrem bylo, že navržené stavební úpravy zcela vyhovují normě ČSN 73 4301, ať ve vztahu k řešené Stavbě č. p. XD či k nejbližšímu rodinnému domu č. p. XE. Ta je však dle žalobce pro vypořádání námitky bezpředmětná, neboť uváděná norma se týká osvětlení podlahových ploch obytných místností přirozeným světlem, dle kterých se posouzení provádí pro dny 1. března a 21. června. S ohledem na metodiku tak předmětná studie neřeší zohlednění vlivu navrhované Stavby na zastínění fotovoltaických panelů. S ohledem na její použití je pak napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné, neboť z něj není patrné, jak by předložená studie mohla řešit otázku osvětlení FVE v průběhu kalendářního roku.
11. **V rámci pátého žalobního bodu žalobce opětovně napadal podkladový akt – rozhodnutí o povolení výjimky z odstupových vzdáleností, tentokrát z důvodu, že je u něj dán důvod tzv. systémové podjatosti** [další část argumentace se pak ale váže k jinému podkladovému aktu – závaznému stanovisku orgánu územního plánování, pozn. krajského soudu].
12. Vzhledem ke skutečnosti, že studie (na kterou navazují další stupně projektové dokumentace) byla v průběhu jejího zpracování konzultována s Ing. Arch. V. a odsouhlasena OHA Ing. arch. B., lze pochybovat o objektivitě žalovaného. Odbor hlavního architekta by neměl současně participovat na přípravě projektu a současně být jeho nezávislým posuzovatelem v postavení správního orgánu, natož o něm vydávat závazné stanovisko. To je pro žalobce nepřipustné, aby s ohledem na systémovou podjatost Odboru hlavního architekta takto vzniklé závazné stanovisko mohlo být považováno za zákonný a právem bezvadný podklad.
13. S ohledem na vše výše uvedené tak žalobce navrhnul, aby žalobou napadené rozhodnutí bylo krajským soudem zrušeno a věc vrácena žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

14. **Žalovaný** ve svém vyjádření ze dne 3. 6. 2024 k námitce systémové podjatosti uvedl, že si i nadále trvá na tom, že v předmětné věci šlo o standartní a nestranný postup a objektivní hodnocení záměru, když dotčené osoby nemají ke Stavbě ani k žadatelce žádný osobní vztah. Odsouhlasení studie Odborem hlavního architekta ve vztahu k obsahu projektové dokumentace je v souladu se zásadou služby veřejnosti, spolupráce a součinnosti. Nelze tudíž uvedené považovat za námitku podjatosti dle § 14 zákona č. 500/20024 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“).
15. Dále již souhrnně k námitkám obsaženým v žalobě uvedl, že kritérium posuzování zachování kvality prostředí (dříve „pohody bydlení“) je veřejnoprávním požadavkem zahrnujícím celé okolí Stavby a projevující se právě v odstupech od okolních staveb, a jeho dodržení je hodnoceno stavebním úřadem z moci úřední. Naproti tomu případný negativní vliv stavebního záměru na způsob užívání konkrétní sousední nemovitosti zkoumá stavební úřad pouze na základě konkrétní relevantní občanskoprávní námitky dotčeného vlastníka.
16. Žalovaný tak má za to, že poskytnutí výjimky v projednávané věci je v souladu se smyslem vzájemných odstupových vzdáleností. Povolení výjimky má smysl právě zde, kde by obecně stanovené technické požadavky na výstavbu byly vzhledem ke konkrétním okolnostem případu se zohledněním místních podmínek příliš přísné, a tak správní orgán využil prostor pro své správní uvážení a předmětnou výjimku při dodržení předpokladů vyplývajících z právních předpisů povolil.
17. Dle dostupných podkladů při hodnocení místních poměrů dospěl k závěru, že část pozemku žalobce v místě sousedícím se Stavbou žadatelky je tvořena zpevněnou plochou a užívána jako vjezd, dále je tu stavba garáže s úzkým průchodem mezi stavbou rodinného domu a garáží do prostoru za garáží, kde nelze usuzovat rekreační a oddechové využití, které by mohlo být nepřiměřeně rušeno pohledem z balkonů a oken ve východní části stavby. Správní orgány logicky dovodily, že žalobci poskytuje dostatek prostoru pro rekreaci zahrada na východní a jižní části jeho pozemku – p. č. XF.
18. Žalovaný je toho názoru, že žalobce během správního řízení svými námitkami nezpochybnil splnění podmínek pro udělení výjimky, z podkladu nevyplývá, že by výjimkou bylo zasahováno do jeho práv nad přípustnou míru. Odkazoval na judikáty Nejvyššího správního soudu.
19. Dále uvedl, že v případě námitek ve vztahu k předložené Sluneční studii, potažmo k zastínění jeho FVE, žalobce sice napadá předložené podklady, ale své námitky nekonkretizuje (např. že by kvantifikoval ztráty z provozu FVE) a ani jejich důvodnost neprokazuje, a to i přes to, že tyto námitky vznáší již od zahájení řízení.
20. K námitce nezpůsobilosti závazného stanoviska orgánu územního plánování (resp. jemu nadřízeného orgánu) konstatuje, že posouzení souladu staveb s územním plánem a charakterem území přísluší orgánům územního plánování. Pokud tyto orgány zohlednily specifika a místní poměry konkrétní zástavby, a konstatovaly soulad, pak žalovanému nezbyvá, než takové posouzení akceptovat.
21. Své procesní vyjádření uzavřel citací z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 5. 2024, č. j. 5 As 88/2023-78, bodů 23, 25, 26, 27, 31. Ohradil se proti nařčení, že se neseznámil s podklady řízení, odmítl favorizaci žadatelky či rezignaci na objektivní a

nestranné posouzení věci či negativní inkrementalismus [pozn. soudu: též princip *boiling frog*] a navrhnul žalobu v celém rozsahu zamítnout.

IV. Replika žalobce

22. Žalobce na vyjádření žalovaného reagoval replikou ze dne 3. 7. 2024. Uvedl, že nelze aprobovat postup, kdy správní orgán projedná se stavebníkem jeho záměr, který již má rozhodnou podobu, aniž by byl seznámen s případnými stanovisky ostatních účastníků řízení, a následně ten samý orgán vydá podkladové závazné stanovisko.
23. Žalobce nesouhlasil s tím, že by žadatel doplnil a aktualizoval podklady/projektovou dokumentaci tak, že by důvody jeho námitek pominuly, naopak z obsahu správního spisu je zřejmé, že záměr nedostal žádných změn, tedy k žádné úlevě na straně žalobce nedošlo. Dále rozporuje bagatelizaci problémů v případě výjimek z předepsaných odstupových vzdáleností, když je žalovaný podpírá přílišnou přísností, zvláště za situace, kdy zákonodárce s takovou úvahou nepracuje. Termín přílišné přísnosti je natolik neurčitý pojem, že je nelze přijatelným způsobem vyložit a jako takový do správní úvahy nepatří.
24. Dále uvedl, že žalovaný si při hodnocení místních poměrů musel být vědom skutečnosti, že zpevněná plocha je využívána k rekreaci, to mu mohlo být známo ze stanoviska správního orgánu I. stupně ze dne 16. 2. 2023. Závěry žalovaného tak neodpovídají skutečným místním poměrům a dřívější aktivitě stavebního úřadu v předmětném území. Co se týká umístění FVE, žalobce zdůraznil, že se nedomnívá, že by ve svém postavení měl konkrétně dokládat, jak přesně záměr stavebníka ohrožuje jeho práva. Naopak je na správním orgánu, aby se žalobci dostalo řádného vypořádání se s jeho námitkou. To, že k nepříznivému zásahu dochází změnou výškových poměrů a objemu Stavby, je zřejmé.
25. Dále se žalobce vymezil proti citaci rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 5. 2024, č. j. 5 As 88/2023-78, kterým žalovaný své teze podporuje.
26. K pohodě bydlení a ochraně svého soukromí odkázal na žalobu a připomněl, že Záměr excesivně zasahuje do jeho soukromí, bude vidět do obytných oken jeho domu, klidové zóny s pergolou atd. Se stávající budovou žalobce nemá problém, nicméně povolená podoba Záměru je pro něj nepřijatelná. Žalobce (osobně i prostřednictvím svého zástupce) několikrát jednal se stavebníkem a žádal o upravení záměru v kolizních částech. Není tak podložená úvaha žalovaného, že postup žalobce se jeví jako vyústění neochoty ve svém sousedství strpět projednávaný Záměr. Žalobce pouze hájí a hájí svá práva prostřednictvím zákonných postupů. I nadále na své žalobě trvá.

V. Posouzení věci krajským soudem

27. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí podle části třetí, hlavy první a druhé, dílu prvního s. ř. s. Vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného správního orgánu, přičemž rozsah jeho přezkumu byl vymezen žalobními body. Věc projednal a rozhodl o ní postupem podle § 51 s. ř. s. (tedy bez nařízení jednání), neboť žalobce s tímto postupem souhlasil výslovně, žalovaný potom konkludentně. Dospěl přitom k následujícím skutkovým zjištěním a právním závěrům.

Skutkový stav

28. Ze správního spisu se mj. podává, že stavebník podal dne 18.01.2021 žádost o vydání společného povolení Stavby. Dle projektové dokumentace má být provedena stavební

úprava rodinného domu. Při zachování sklepa, dvou nadzemních podlaží, nově bude obyvatelné celé podkroví. Původní střešní konstrukce z valbové střechy o sklonu cca 40st., má být nahrazena střešní konstrukcí se sedlovou střechou 11st. Celková výška stavby má být z výšky 13,40m snížena na 11,05m od $\pm 0,000$, tj. podlaha 1NP, max. výška rodinného domu 12,3, od upraveného terénu na východní straně.

29. Stavební úřad dne 25.01.2021 pod spis. zn. SZ MMHK/010118/2021 ST1/Řič, č.j. MMHK/014528/2021 ST1/Řič, požádal Magistrát města Hradec Králové, odbor hlavního architekta, o vydání závazného stanoviska k dokumentaci předmětného záměru, načež dne 11.02.2021 obdržel souhlasné závazné stanovisko č. j. MMHK/020258/2021/HA/SM vyznačené na koordinačním situačním výkresu C3spolu s navrženými pohledy D.1.1.16 a D.1.1.17 projektové dokumentace autorizované Ing. Jaroslavem Rubínem, č. zakázky 1449/2020 datované 08/2020 s tím, že záměr je přípustný a v souladu s požadavky dle § 96b odst. 3 StavZ.
30. Stavebník dne 4. 2. 2021 upřesnil, že žádá i o výjimku z odstupových vzdáleností u domku na náradí, doplnil situační výkres a odůvodnění žádosti o povolení výjimky; následuje souhlas Statutárního města Hradec Králové, odboru správy majetku města, se zateplením obvodových stěn a odkopáním sklepní části včetně koordinačního situačního výkresu a vyjádření zn. TSHK/2210/E/20 ze dne 26. 11. 2020.
31. Stavební úřad usnesením ze dne 27. 5. 2021, spis. zn. SZ MMHK/010118/2021 ST1/Řič, č.j. MMHK/092030/2021 ST1/Řič, řízení o žádosti přerušil pro předběžnou otázku – do doby pravomocného ukončení řízení o povolení výjimky z § 23 odst. 2, § 25 odst. 4 a § 25 odst. 5 vyhlášky č. 501/2006 Sb. vedených pod spis. zn. SZ MMHK/010153/2021 ST1/Řič, SZ MMHK/076172/2021 ST1/Řič a SZ MMHK/077306/2021 ST1/Řič.
32. Dne 11. 6. 2021 žalobce ve svém písemném vyjádření uvedl, že nesouhlasí s udělením výjimky. Připojil dokument s názvem „Hlavní úkol NPÚ č. 14/2009-Památkově chráněná území, řešení podnětu k úpravě – rozšíření hranice památkové zóny“ z listopadu 2009. Nesouhlas s výjimkou konstatoval též ve svém vyjádření ze dne 28. 3. 2022.
33. Dne 10. 11. 2022 pod spis. zn. SZ MMHK/010118/2021 ST1/Řič, č.j. MMHK/208889/2022 ST1/Řič, pak stavební úřad oznámil zahájení společného řízení o žádosti ze dne 18. 1. 2021, naposledy doplněné dne 1. 11. 2022.
34. Žalobce dne 24. 11. 2022 podal v rámci řízení mj. námitky, jako důvod nesouhlasu se Stavbou uvedl, že dojde k narušení pohody bydlení, ztrátě soukromí, zastínění jeho pozemku. Uvedl, že má v přilehlé části pozemku nainstalovanou fotovoltaickou elektrárnu, přičemž de facto vytvořením nového podlaží (v podkrovní části Stavby) dojde k jejímu zastínění v exponované časy pozdě odpoledne.
35. Ve spise je dále obsažen Protokol z ústního jednání, kterého se účastnili stavebník i odvolatelé, ze dne 21. 2. 2023, spis. zn. SZ MMHK/010118/2021 ST1/Řič, č.j. MMHK/039392/2023 ST1/Řič, s výsledkem, že dohody účastníků nebylo dosaženo a sluneční studie bude vložena do spisu/dokumentace stavby; k protokolu je přiloženo vyjádření stavebníka k námitkám účastníků k průběhu řízení a k námitkám účastníků, kde popisuje poměry v místě a vzájemné pohledové expozice a užívání žaluzií, rolet a záclon v oknech; též zmiňuje umístění FVE na garáž žalobce, které dle mínění stavebníka rovněž neprospívá žalobcem akcentované architektonické a urbanistické hodnotě území.

36. Dne 20. 3. 2023 pak stavební úřad vydal prvoinstanční rozhodnutí - společné povolení Záměru, jež bylo napadeno odvoláním žalobce a dalšího účastníka řízení. Obsah odvolání žalobce byl koncipován podobně, jako jsou žalobní body v nyní projednávané žalobě (zejména stran problematiky s udělením výjimky z odstupových vzdáleností a pohody bydlení spočívající ve ztrátě soukromí a zastínění pozemku žalobce v důsledku Stavby). Žalobce v odvolání napadl i závazné stanovisko OHA ze dne 18. 5. 2021, zn. MMHK/088638/2021/HA/SM. O podaném odvolání rozhodl žalovaný žalobou napadeným rozhodnutím. Výše specifikované závazné stanovisko bylo potvrzeno Závazným stanoviskem KÚKK.

Právní posouzení

37. Ze žaloby je patrné, že žalobce brojí proti Stavbě zejména z důvodu obav o kvalitu prostředí, resp. pohodu bydlení. Pojem „pohoda bydlení“ byl termínem předchozí právní úpravy, avšak nynější „kvalita prostředí“ má obdobný obsah [viz např. rozsudek NSS ze dne 27. 11. 2019, č. j. 9 As 55/2018-39, bod 16]. Z toho důvodu je možné judikaturu vztahující se k pohodě bydlení v plném rozsahu aplikovat i na pojem kvalita prostředí (rozsudek NSS ze dne 13. 9. 2019, č. j. 1 As 329/2018-66, bod 41).

38. Pojem pohoda bydlení rámcově vymezil NSS v rozsudku ze dne 2. 2. 2006, č. j. 2 As 44/2005-116, č. 850/2006 Sb. NSS, tak, že „Z objektivistického úhlu pohledu lze „pohodou bydlení“ rozumět souhrn činitelů a vlivů, které přispívají k tomu, aby bydlení bylo zdravé a vhodné pro všechny kategorie uživatelů, resp. aby byla vytvořena vhodná atmosféra klidného bydlení; č. j. 2 As 44/2005 - 123 pohoda bydlení je v tomto pojetí dána zejména kvalitou jednotlivých složek životního prostředí, např. nízkou hladinou hluku (z dopravy, výroby, zábavních podniků, ze stavebních prací aj.), čistotou ovzduší, přiměřeným množstvím zeleně, nízkými emisemi pachů a prachu, osluněním apod.; pro zabezpečení pohody bydlení se pak zkoumá intenzita narušení jednotlivých činitelů a jeho důsledky, tedy objektivně existující souhrn činitelů a vlivů, které se posuzují každý jednotlivě a všechny ve vzájemných souvislostech (z obdobně pojaté definice vychází ve své praxi Ministerstvo pro místní rozvoj, viz Marek Hanák, cit. dílo)“. Současně je dle uvedeného rozsudku třeba přihlížet i k subjektivním hlediskům daným způsobem života osob, jichž se má stavba dotýkat, pokud tyto subjektivní nároky na pohodu bydlení nevybočují v podstatné míře od obecných standardů se zohledněním místních zvláštností dané lokality.

39. Na citovaný rozsudek navázal NSS v rozsudku ze dne 1. 11. 2012, č. j. 8 As 27/2012-113, č. 2776/2013 Sb. NSS, dle něhož mezi jednotlivé činitele ovlivňující pohodu bydlení (kvalitu prostředí) náleží také podstatné snížení odstupové vzdálenosti mezi budovami, úbytek oblohové složky, omezení výhledu, a tedy i míra oslunění a osvětlení bytu, a narušení soukromí, protože i tyto složky se na pohodě bydlení podílejí.

40. V rámci tohoto neurčitého právního pojmu se posuzují i soukromoprávní námitky vztahující se k imisím [srov. např. § 89 odst. 6, § 94n odst. 4 a § 114 odst. 3 stavebního zákona ve spojení s § 1013 a násl. občanského zákoníku], což potvrzuje ustálená judikatura Nejvyššího soudu (např. rozsudek ze dne 13. 12. 1999, sp. zn. 2 Cdon 1889/97 či rozsudek ze dne 5. 9. 2000, sp. zn. 22 Cdo 1150/99) i NSS [srov. rozsudek ze dne 23. 4. 2008, č. j. 9 As 61/2007-52, č. 1602/2008 Sb. (dále je rozsudek č. j. 9 As 61/2007-52)].

41. Dle posledně uvedeného rozsudku NSS č. j. 9 As 61/2007-52 je rozhodným kritériem pro posouzení, zda došlo, či nedošlo k zásahu do pohody bydlení tzv. „přípustná míra“, kterou

je třeba rozumět míru přípustnou podle právních předpisů, včetně ustanovení občanského zákoníku (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 10. 2001, sp. zn. 22 Cdo 2929/99); jedná se o neurčitý právní pojem, což v případě námitek vznesených ve správním řízení znamená nutnost posuzování námitek tohoto typu vždy ad hoc (případ od případu). Onu přípustnou míru je třeba posuzovat vždy individuálně, a to s ohledem na místní poměry a konkrétní okolnosti věci (rozsudek NSS ze dne 30. 4. 2012, č. j. 8 As 20/2011-131, bod 21). Stavební záměr lze hodnotit jako nepřiměřený místním poměrům tehdy, jestliže se jeho očekávané negativní vlivy na okolí mají vymykat ustáleným poměrům buď svou intenzitou nebo druhově (rozsudek NSS ze dne 30. 4. 2020, č. j. 6 As 171/2019-37, č. 4076/2020 Sb. NSS, bod 39).

42. **Žalobní body č. 3 a č. 4** jsou tzv. soukromoprávní námitky, neboť se týkají problematiky zastínění (zde v souvislosti se zastíněním FTV žalobce) a zhoršení kvality prostředí s ohledem na zvýšení počtu oken a balkonů na Stavbě stavebníka – žalobce se tak obává ztráty soukromí (uvedené de facto částečně namítá i v rámci **žalobního bodu č. 1**). Ztráta soukromí a zastínění FVE žalobce a snížení její výkonnosti v důsledku navrhovaného stavebního záměru může být hodnoceno jako imise ve smyslu § 1013 odst. 1 občanského zákoníku, dle něhož „vlastník se zdrží všeho, co působí, že odpad, voda, kouř, prach, plyn, pach, světlo, stín, hluk, otřesy a jiné podobné účinky (imise) vnikají na pozemek jiného vlastníka (souseda) v míře nepřiměřené místním poměrům a podstatně omezují obvyklé užívání pozemku; to platí i o vnikání zvířat“, proti níž lze ovšem v řízení vedeném stavebním úřadem vznášet rovněž námitky.
43. Skutečnost, že se jedná o námitku převážně soukromoprávní povahy nikterak nesnižuje míru jejich posouzení ve stavebním či územním řízení. Ostatně pro vypořádání námitek uplatněných v rámci společného řízení platí § 94n odst. 4 stavebního zákona, dle něhož námitky stavební úřad posoudí na základě obecných požadavků na výstavbu, závazných stanovisek, popřípadě rozhodnutí dotčených orgánů nebo technických norem, pokud taková námitka nepřesahuje rozsah jeho působnosti. O námitce občanskoprávní povahy si stavební úřad učiní úsudek a rozhodne ve věci; to neplatí v případě námitek týkajících se existence nebo rozsahu vlastnických nebo jiných věcných práv. O podmínkách pro uplatňování námitek musí být účastníci řízení poučeni v oznámení o zahájení řízení.
44. Ke způsobu vypořádání tzv. občanskoprávních námitek, mezi něž námitky budoucích imisí patří, lze odkázat na poslední zmíněný rozsudek NSS č. j. 6 As 171/2019-37. Dle něj by měl být správný postup takový, že stavební úřad nejprve občanskoprávní námitku, na jejímž řešení se účastníci nedokázali dohodnout, posoudí z hlediska veřejného práva (na základě obecných požadavků na výstavbu, závazných stanovisek, popřípadě rozhodnutí dotčených orgánů nebo technických norem), a neshledá-li s veřejným právem rozpor, učiní si následně o důvodnosti občanskoprávních námitek vlastní úsudek, aby mohl rozhodnout ve věci samé. Stavební zákon neuvádí, podle jakých dalších kritérií si má stavební úřad svůj úsudek učinit, podle NSS musí nicméně zahrnout do své úvahy i soukromoprávní hlediska a měl by analogicky aplikovat § 1013 občanského zákoníku (jakkoli ten striktně vzato dopadá jen na imise již existující, nikoli na emise budoucí).
45. Nejvyšší správní soud pak v rozsudku ze dne 30. 4. 2020, č. j. 6 As 171/2019-37, zdůraznil, že „námitky budoucích imisí (zápach, hluk a obtěžování hmyzem) a snížení ceny okolních pozemků mají sice převážně soukromoprávní povahu, přesto se s nimi musí stavební úřad vypořádat (§ 89 odst. 6 věta druhá a § 114 odst. 3 věta druhá stavebního zákona). Občanskoprávní námitku, na jejímž řešení se účastníci nedokázali dohodnout, nejprve

stavební úřad posoudí z hlediska veřejného práva (tj. na základě obecných požadavků na výstavbu, závazných stanovisek, popřípadě rozhodnutí dotčených orgánů nebo technických norem), a pokud neshledá rozpor s veřejným právem, který by bránil umístění stavby do území nebo jejímu povolení, učiní si následně o důvodnosti občanskoprávní námitky úsudek z hlediska soukromého práva, a to analogicky podle § 1013 občanského zákoníku. Pokud hrozí, že budou v důsledku umístění stavby vnikat na pozemek jiného vlastníka tzv. nepřímé imise v míře nepřiměřené místním poměrům, které budou podstatně omezovat obvyklé užívání sousedního pozemku, neměl by stavební úřad stavbu do území vůbec vpustit nebo by měl ke snížení těchto negativních dopadů stanovit omezující podmínky.“

46. Krajský soud má za to, že se žalovaný (na rozdíl od stavebního úřadu) dostatečným způsobem zabýval onou námitkou žalobců ohledně přiměřenosti ztráty roční produkce FVE žalobců plánovaným stavebním záměrem, přičemž zohlednil jak veřejnoprávní regulaci, tak zejména onen soukromoprávní aspekt. Obdobné platí ve vztahu k problematice ztráty soukromí (tato námitka nadto byla vznesena velmi obecně a v zásadě šlo spíše o neustálé vyjadřování nesouhlasu s podobou Stavby). Nejprve se však krajský soud vyjádří k **žalobní námitce č. 4.**
47. Pokud jde o veřejnoprávní regulaci, krajský soud souhlasí s názorem žalovaného, že pro ochranu solárních zařízení není žádná výslovná právní úprava, solární kolektory z technického hlediska nemají předepsané odstupové vzdálenosti a ani není řešeno jejich povinné oslunění. Přesto však z toho důvodu nelze rezignovat na posouzení této otázky. Naopak i v tomto případě je zde dána povinnost stavebního úřadu při posouzení dostatečnosti odstupové vzdálenosti mezi předmětnou plánovanou stavbou a stávajícími stavbami (zde rodinného domu žalobce přihlídnout k dopadům realizace předmětné stavby na provoz, resp. oslunění solárních kolektorů žalobce, neboť jde o parametr relevantní pro užívání jeho rodinného domu z širšího hlediska.
48. Jak již bylo výše naznačeno, žalovaný se – bez ohledu na absenci výslovné veřejnoprávní regulace dané otázky ochrany zastínění FVE – dle krajského soudu zcela správně zabýval primárně otázkou přiměřenosti ztráty roční produkce FVE žalobcem plánovaným stavebním záměrem stavebníka. Z hlediska komplexního posouzení vlivu předmětné stavby na sousední pozemky je totiž vypořádání této námitky nezbytným předpokladem zákonnosti rozhodnutí o umístění stavby. Jak ostatně konstatoval i Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 14. 7. 2016, čj. 9 As 68/2016-34, *„měřítkem posouzení budoucích imisí přitom nejsou jen obecné technické předpisy, ale také soukromoprávní úprava sousedských práv, dle které bylo jak za dřívější, tak současné právní úpravy třeba zvážit, zda imise nezasahují do práv sousedů nad míru přiměřenou místním poměrům.“*
49. Žalovaný tak posuzoval klasickou situaci střetu dvou vlastnických práv – vlastnického práva žalobce, v podobě práva na přístup slunečního svitu a na něj navazující zisk z produkce FVE na střeše jeho domu, a vlastnického práva souseda - stavebníka, který chtěl uplatňovat své vlastnické právo k rodinnému domu, na němž chce realizovat plánovanou nástavbu. Jak k tomu konstatoval Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku č. j. 8 As 218/2016–61, *„Tato práva, pokud by byla vykonávána absolutně, se vzájemně vylučují. Proto není možné k věci přistupovat tak, že každé z nich zůstane nedotčeno, neboť takové řešení sporu je reálně vyloučeno a naopak řešení, v němž by byla ochrana poskytnuta zájmům (subjektivnímu právu) jen jednoho z vlastníků, nemohlo by být chápáno jako spravedlivé. Právní úprava a její aplikace při těchto střetech subjektivních práv sousedních vlastníků proto*

může pouze zajistit, aby ke změnám vyvolaných nově zřizovanou sousedící stavbou došlo v přiměřené míře (srov. k tomu též např. rozsudek NSS ze dne 27. 7. 2016, č. j. 1 As 63/2016-45).“

50. Pokud jde o námitku žalobce, že se žalovaný s danou otázkou vypořádal nedostatečně, s touto námitkou se krajský soud neztotožňuje. Krajský soud má naopak za to, že otázkou přiměřenosti (z hlediska míry přiměřené místním poměrům) ztráty roční produkce FVE žalobce plánovaným stavebním Záměrem stavebníka se žalovaný zabýval zcela dostatečně a důkladně. K tomu ostatně provedl i dokazování, z něhož vyplynulo, že stavební záměr sice prokazatelně ovlivní roční produkci FVE žalobce, tzn. zastínění FVE žalobce a snížení její výkonnosti v důsledku navrhovaného stavebního záměru považoval za imisi ve smyslu žalobci citovaného § 1013 odst. 1 občanského zákoníku, nicméně toto zastínění nepřekračuje míru nepřiměřenou místním poměrům. Místní poměry (i s odkazem na obecné technické požadavky zastínění staveb) vyhodnotil žalovaný tak, že stavební záměr odpovídá dosavadní zástavbě na okolních pozemcích a významněji se jí nevymyká.
51. Žalovaný se s uvedenou námitkou vypořádal odkazem na „Doplnění ke dni 20. 2. 2023“ v podobě „Sluneční studie“ zpracované Ing. Jaroslavem Rubínem, 503 31 Vysoká nad Labem 643 IČ: 16204069, ČKAIT: 0600844, ve vztahu k sousední stavbě č. p. XE a venkovním zařízením a pozemkům dle ČSN 734301 (dále jen „Sluneční studie“) s tím, že jsou-li s hodinovými intervaly s datem 1. března vygenerovány fotografie s vlastními a vrženými stíny, postupně od 9:00 do 17:00 hodin (plus ještě v 16:30 hodin) je zřejmé, že ke dni 1. března řešená stavba č. p. XD sousední stavbě absolutně nestíní, obecně řešeno nemá na ni žádný vliv. Dále je zde dílem argumentováno obdobně i ke dni 21. června. Smysl a účel ČSN 73 4301 v otázce týkající se řešeného tématu je vysvětlen v kapitole 4.3. této normy, označené jako Proslunění. Tj. týká se osvětlení (viz čl. 4.3.1) podlahových ploch obytných místností přirozeným světlem, resp. povinnými podmínkami pro prostup slunečního záření (paprsků) do obytných místností. Podle této normy se posouzení skutečně provádí pro dny 1. března a 21. června, jak je rovněž vypracována Sluneční studie.
52. Stavební úřady tak analogicky na posuzovanou věc – stran veřejnoprávní regulace – využily dostupnou normu ČSN řešící osvětlení (oslunění) pobytových místností – a to ve vztahu k FVE. Je zřejmé, že daná norma (která má nadto obecně pouze doporučující charakter) na uvedené zcela nedopadá, nicméně jde o jedinou alternativu posouzení dané problematiky stran veřejnoprávních regulí. V podrobnostech dál krajský soud odkazuje na žalobou napadené rozhodnutí, konkrétně jeho str. 24 – 28, kde se žalovaný mj. jiné výborně vypořádal s rozhodnutím Krajského soudu v Ostravě ze dne 19. 3. 2019, č. j. 25 A 74/2018-69, na které odkazoval žalobce ve svých námitkách. Uvedený rozsudek se zabýval otázkou posouzení zastínění solárních kolektorů s důrazem na vzájemné odstupy staveb.
53. Žalobce měl nadto možnost po celou dobu správního řízení nechat zpracovat vlastní studii a navrhnout ji jako důkaz v řízení, ze které by plynuly závěry odlišné – v duchu toho, co žalobce tvrdí v odstavcích č. 37 - 40 žaloby. Žalobce se však přiklonil k pouhému vyjadřování nesouhlasu se závěry správních orgánů (či se závěry studie osvětlení předložené stavebníkem) a takové jednání není pro ochranu jeho práv v nyní souzené věci dostačující.
54. Dále žalobce poměrně obecně (k tomu srov. odstavce č. 30 – 31 žaloby) namítal zhoršení kvality prostředí (bydlení) kvůli možnosti ztráty soukromí v důsledku realizace Stavby – **žalobní námitka č. 3.** K tomu krajský soud odkazuje na závěr Nejvyššího správního soudu

vyslovený v rozsudku ze dne 15. 5. 2017, čj. 8 As 218/2016-61: „právo na zachování kvality prostředí ve smyslu § 25 odst. 1 vyhlášky č. 501/2006 Sb. (...) však nepředstavuje právo na zachování statu quo. Na přiměřené změny mezi původním a zamýšleným stavem má právo i osoba zúčastněná na řízení, neboť, jak již Nejvyšší správní soud uvedl, vlastnické právo stěžovatelky a vlastnické právo osoby zúčastněné na řízení nemohou být vykonávána absolutně. Stěžovatelčino právo na zachování původní výhody představované nezastavěností sousedního pozemku a s tím související úrovně kvality prostředí může proto být, vždy však jen v přiměřeném rozsahu, omezeno.“ Ze stejného důvodu proto nelze ani dovozovat jakési „legitimní očekávání“ žalobce, že v místě stavebního záměru nebudou schváleny nové stavby, nadto souladné se stávajícím územním plánem, které způsobí pokles doby proslunění jejich domu a sníží tak zisk z roční produkce FVE žalobců (obdobně srov. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 17. 9. 2021, čj. 18 A 48/2021-182, a na něj navazující rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 5. 2023, č. j. 10 As 429/2021-70). Míra takového zastínění nicméně musí být přiměřená místním poměrům a podstatně neomezovat obvyklé užívání těchto nemovitostí, což je v této věci dle krajského soudu splněno, jak dostatečným způsobem zdůvodnil žalovaný v napadeném rozhodnutí. Krajský soud je tak toho názoru, že žalovaný se s námitkou žalobců důkladně vypořádal, přičemž nepovažuje za nutné jeho právní závěry zde podrobně rekapitulovat, a proto na ně ve stručnosti odkazuje.

55. Ohledně otázky míry pohledových imisí lze poukázat na zjištění při místním ohledání stavebního úřadu a dospět k závěru, že je zjevné, že jde o městskou lokalitu vnitrobloku se sníženým soukromím všech dotčených nemovitostí. Z místního ohledání pak vyplývá i existence a užívání balkónů či teras v této lokalitě, jedná se tedy o typickou charakteristiku dané zástavby. K uvedenému krajský soud odkazuje i na vypořádání této námítky na stranách č. 13 – 16 rozhodnutí Krajského úřadu Královéhradeckého kraje ze dne 16. 9. 2022, č. j. KUKHK-24059/UP/2022, kterým bylo potvrzeno rozhodnutí Magistrátu města Hradec Králové ze dne 31. 5. 2022, č. j. MMHK/094797/2022 ST1/Řič, kterým byla povolena výjimka z dílce § 25 odst. 4 vyhlášky č. 501/2006 Sb.
56. S ohledem na velmi obecnou formulaci dané námítky ji krajský soud takto považuje za vypořádanou – s ohledem na závěry rozsudku rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008 – 78.
57. Pokud jde o **první žalobní námitku** směřující do podkladového rozhodnutí, tedy rozhodnutí o povolení výjimky z odstupových vzdáleností, tuto hodnotí krajský soud rovněž jako nedůvodnou.
58. Žalobce svými tvrzeními v žalobě míří apriori na to, že výjimka byla udělena na základě subjektivních kritérií a hodnocení správních orgánů (prvého a druhého stupně). A to vše za situace, kdy Stavba, která je ve vztahu k výjimce z odstupových vzdáleností umístována, obsahuje nová okna a balkony (uvedené dále žalobce rozvádí z pohledu problematiky ztráty soukromí – kvality prostředí, nicméně to již krajský soud vypořádal výše).
59. Podle § 169 odst. 2 stavebního zákona lze výjimku z obecných požadavků na výstavbu *v jednotlivých odůvodněných případech* povolit pouze z těch ustanovení prováděcího právního předpisu, ze kterých tento předpis povolení výjimky výslovně umožňuje, a jen pokud se tím neohrozí bezpečnost, ochrana zdraví a života osob a sousední pozemky nebo stavby. Řešením podle povolené výjimky musí být dosaženo účelu sledovaného obecnými požadavky na výstavbu.

60. Podle § 25 odst. 4 vyhlášky č. 501/2006 Sb. *Jsou-li v některé z protilehlých stěn sousedících staveb pro bydlení okna obytných místností, musí být odstup staveb roven alespoň výšce vyšší z protilehlých stěn, s výjimkou vzájemných odstupů staveb rodinných domů podle odstavce 2. Uvedené odstupy mezi stavbami pro bydlení neplatí pro jednotlivé stavby umístované v prolukách. Obdobně se určují odstupy od staveb nebytových.*
61. Podle § 26 citované vyhlášky je za podmínek stanovených v § 169 stavebního zákona možná výjimka mimo jiné z ustanovení § 25 odst. 2 až 7 vyhlášky.
62. Nejvyšší správní soud ve své judikatuře zároveň zdůrazňuje, že udělení výjimky z obecných požadavků na výstavbu přichází v úvahu jen v odůvodněných případech. Správní orgán má při rozhodování o povolení výjimky prostor pro správní uvážení; správní uvážení však nemůže být bezbřehé, výjimka nesmí popřít podstatu a smysl ustanovení, z něhož byla udělena. Povolení výjimky má smysl tam, kde by obecně stanovené technické požadavky na výstavbu byly vzhledem ke konkrétním okolnostem případu a se zohledněním místních podmínek příliš přísné (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 1. 2011, č. j. 1 As 96/2010-141, a ze dne 29. 8. 2019, č. j. 5 As 190/2019-43). Judikatura připomíná také nutnost respektovat v daném řízení práva dotčených osob, a to zejména v případě, že stavebník požádal o výjimku teprve v řízení o odstranění stavby, respektive v řízení o jejím dodatečném povolení (rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 2. 2005, č. j. 4 As 33/2003-106, a ze dne 14. 7. 2011, č. j. 1 As 69/2011-176, č. 2418/2011 Sb. NSS).
63. Správní orgány obou stupňů v rozhodnutí o povolení výjimky z odstupových vzdáleností dovodily, že by bylo nepřiměřeně přísné trvat na dodržení vyhláškou stanoveného odstupu Stavby od hranice pozemku (pokud jde o onen princip sklápění), pokud nelze objektivně takovou Stavbu (nástavbu) z povahy věci umístit na jiné části pozemku stavebníka nebo pokud, má-li zvláštní důvody pro umístění takové stavby v konkrétním prostoru svého pozemku, lze po stavebníkovi oprávněně požadovat, aby rozměry navrhované stavby upravil. Zásadní je přitom též stanovisko vlastníka sousedního pozemku. Pokud vlastník sousední stavby s udělením výjimky nesouhlasí (tak jako v tomto případě), má stavební úřad předně usilovat o dohodu mezi účastníky. Stavební úřad by přitom měl po stavebníkovi vyžadovat, aby prokázal, že neexistuje jiné adekvátní řešení, podle něhož by bylo možno stavbu realizovat bez povolení výjimky (anebo za povolení výjimky v menším rozsahu).
64. Uvedeným způsobem správní orgány postupovaly, jak je zřejmé z oněch rozhodnutí – rozhodnutí Magistrátu města Hradec Králové ze dne 31. 5. 2022, č. j. MMHK/094797/2022 ST1/Řič, a rozhodnutí Krajského úřadu Královéhradeckého kraje ze dne 16. 9. 2022, č. j. KUKHK-24059/UP/2022.
65. Stavební úřady obou stupňů stran udělení výjimky dospěly v první řadě k závěru, že zde prostor pro udělení výjimky je dán (nejprve obecně vzato), neboť vzájemný odstup upravovaného rodinného domu a sousedního rodinného domu je 9,61 m. Navržená nástavba Stavby je nad úroveň 2NP uskočena o 300 mm, je tedy ve vzdálenosti 9,91 m od sousedního objektu. Po posouzení objektů byla jako vyšší z protilehlých stěn identifikována ustoupená stěna Stavby. Navržená výška stavby rodinného domu je 12,30 m. Vzájemný odstup staveb 9,91 m, je nižší než výška z protilehlých stěn sousedních staveb pro bydlení. Na straně 8 – 10 rozhodnutí Krajského úřadu Královéhradeckého kraje ze dne

16. 9. 2022, č. j. KUKHK-24059/UP/2022, jsou pak jednoznačně vyargumentovány důvody pro povolení oné výjimky (na uvedené krajský soud odkazuje).
66. Stavební úřady obou stupňů při posuzování důvodů, které brání dodržení ustanovení vyhlášky č. 501/2006 Sb. přihlédly k situaci, že se jedná o stávající stavbu rodinného domu, kterou nelze nijak po pozemku posunout. Přilehlá část pozemku u rodinného domu je určena k parkování a odstavení osobních vozidel a není vhodné ji použít např. pro větší přístavbu rodinného domu. Stavební úřady přihlédly také k faktu, že již ve stávajícím stavu jsou na fasádě přilehlé k sousednímu domu č. p. XE okna obytných místností. Nástavbou se jejich počet navýší. Nástavba byla zvolena z důvodu změny technického řešení podkroví stávajícího domu, kdy stávající konstrukce podkroví nevyhovuje novým požadavkům stavebníka na jeho hospodárné využití. Stavebník plánuje využít střechu objektu v co největší míře k umístění fotovoltaických panelů, a proto návrh počítá s využitím podkroví v celém půdorysu objektu tak, aby vznikla co největší možná plocha střechy.
67. Stavební úřady dospěly k závěru, že právní předpis povolení výjimky výslovně umožňuje, neohroží se tím bezpečnost, ochrana zdraví a života osob, sousední pozemky nebo stavby (k tomu srov. i vypořádání žalobních námitek č. 3 a 4) a bude dosaženo účelu sledovaného obecnými požadavky na výstavbu – všechny tyto podmínky jsou splněny kumulativně.
68. Nezákonnost rozhodnutí Magistrátu města Hradec Králové ze dne 31. 5. 2022, č. j. MMHK/094797/2022 ST1/Řič, a rozhodnutí Krajského úřadu Královéhradeckého kraje ze dne 16. 9. 2022, č. j. KUKHK-24059/UP/2022, kterými byla povolena výjimka z díkce § 25 odst. 4 vyhlášky č. 501/2006 Sb., tak krajský soud s ohledem na výše uvedené (a v kontextu žalobních tvrzení) neshledal.
69. V pořadí **druhým žalobním bodem** žalobce napadal závěry závazného stanoviska orgánu územního plánování vydaného dle § 96a StavZ. Žalobce rozporoval závěry závazného stanoviska nadřízeného orgánu územního plánování ze dne 27. 9. 2023, č. j. KUKHK-31734/UP/2023 (Závazné stanovisko KUKK), kterému vytýkal účelovou selektivnost stran výběru staveb ve vztahu ke kterým byl posuzován záměr stavebníka (s ohledem na jeho soulad s okolím, pokud jde o urbanistické hodnoty a stavební strukturu daného místa).
70. Závěry posledně uváděného závazného stanoviska jsou shrnuty na stranách 10 – 21 žalobou napadeného rozhodnutí, vybrané pasáže jsou opatřeny i fotografiemi.
71. Krajský soud nejprve zdůrazňuje, že žalobce nenapadá závěry dotčených orgánů (zejména nadřízeného dotčeného orgánu) ohledně souladu předmětného Záměru s politikou územního rozvoje, se zásadami územního rozvoje a s Územním plánem města Hradec Králové. Žalobce neguje závěry nadřízeného dotčeného orgánu stran posouzení Stavby z hlediska uplatňování cílů a úkolů územního plánování (k tomu srov. str. 17 – 21, včetně fotografií, žalobou napadeného rozhodnutí).
72. Dále krajský soud zdůrazňuje, že ačkoli žalobce dotčeným orgánům vyčítá určitou selektivnost stran výběru nemovitostí, které mají dokreslovat stav v daném místě, sám s jinými fotografiemi či konkrétními námitkami (poukázáním na jiné konkrétní nemovitosti či zástavbu v místě) nepřichází.
73. V závazném stanovisku je zdůrazněno, že daná plocha je determinována svým funkčním využitím „čistě obytné plochy nízkopodlažní zástavby – BN a Záměr je s tímto funkčním využitím v souladu (proto je zde ostatně závěr o souladu Záměru s Územním plánem města

Hradec Králové). Nadřízený dotčený orgán dne 30. 10. 2023 shlédl situaci na místě samém (jak je uvedeno v jeho závazném stanovisku), zde pořídil fotografie, které jsou rovněž součástí Závazného stanoviska KUKK a na fotografiích zachycuje přímo sousedící stavby, uliční prostor, protější zástavbu a stavbu v blízkém okolí. Na těchto fotografiích jsou zároveň zvýrazněny charakterové prvky zástavby a písemně je odůvodněno, proč předmětný Záměr je s touto zástavbou v souladu. Takto podrobným závěrům včetně pořízené fotodokumentace nemá krajský soud co vytknout. De facto jediná námitka, kterou proti těmto závěrům žalobce vznáší, spočívá v tom, že výběr staveb, které jsou dokumentovány nadřízeným dotčeným orgánem, je selektivní. Ani tuto námitku krajský soud nehodnotí jako důvodnou, neboť zachyceny jsou nemovitosti sousední a protilehlé danému Záměru – zde selekce z povahy věci ani nepřichází v úvahu. A dále je dán pohled do ulice a následně ve vztahu k nemovitosti v blízkém okolí – u této jediné je možné mluvit o selektivním výběru, avšak s přihlédnutím k tomu, že taková selekce již nemá na závěry nadřízeného dotčeného orgánu podstatný vliv. Jak již bylo uvedeno výše, žalobce sám na žádné konkrétní a jiné nemovitosti v okolí nepoukazuje. V podrobnostech krajský soud odkazuje na závěry uvedené v Závazném stanovisku KUKK, včetně fotografií v něm uvedených.

74. V neposlední řadě krajský soud přistoupil k vypořádání posledního **pátého žalobního bodu**. V rámci tohoto žalobce namítal, že studie (na kterou navazují další stupně projektové dokumentace) byla v průběhu jejího zpracování konzultována s Ing. Arch. V. a odsouhlasena OHA Ing. arch. B.. Žalobce tak tvrdil, že lze pochybovat o objektivitě žalovaného. Dále žalobce tvrdil, že Odbor hlavního architekta by neměl současně participovat na přípravě projektu a současně být jeho nezávislým posuzovatelem v postavení správního orgánu, natož o něm vydávat závazné stanovisko. To je pro žalobce nepřijatelné, aby s ohledem na systémovou podjatost Odboru hlavního architekta takto vzniklé závazné stanovisko mohlo být považováno za zákonný a právem bezvadný podklad.
75. V této souvislosti krajský soud nejprve uvádí, že dotčené a ani správní orgány nejsou „nezávislými“ posuzovateli žádostí (záměrů) stavebníků. Jejich úkoly přesně plynou ze zákonné úpravy a v případě dotčených orgánů je jejich úkolem ochrana veřejného zájmu na úseku státní správy, který je jim svěřen do kompetence (ochrana přírody, lesů, vod či urbanistických hodnot).
76. Konzultace stavebního záměru se stavebními úřady (potažmo orgánem územního plánování) sama o sobě není činností vyloučenou – ostatně k ní slouží např. i institut tzv. územně plánovací informace v dikci § 21 stavebního zákona či tzv. předběžné informace dle § 139 správního řádu. Odpověď na takovou žádost o informaci nadto u žadatele (tazatele) zakládá legitimní očekávání ve smyslu § 2 odst. 4 správního řádu. Zároveň odpověď na žádost o informace či konzultace sama o sobě nemůže znamenat vznik tzv. systémové podjatosti. Taková odpověď nevyvazuje správní orgán/dotčený orgán ze zákonné povinnosti věc posoudit v souladu s rozhodnými právními a podzákonnými předpisy.
77. Nadto považuje krajský soud za nutné objasnit, že dikce námitky tzv. systémové podjatosti se dostala do správního řádu až k 1. 11. 2019 v podobě ustanovení § 14 odst. 2 správního řádu, který zněl: „*Úřední osoba není vyloučena podle odstavce 1, pokud je pochybnost o její nepodjatosti vyvolána jejím služebním poměrem nebo pracovněprávním nebo jiným obdobným*

vztahem ke státu nebo k územnímu samosprávnému celku.“ Ve skutečnosti jde o legislativní vyjádření toho, co bylo do té doby judikováno správními soudy.

78. Smysl systémové podjatosti zřetelněji plyne z původního a zamýšleného textu, jak měl být vložen do § 131 odst. 1 a 2 správního řádu a jak je výše citován. Systémová podjatost předvídá situace, kdy musí být z rozhodování určité věci **vyloučeny všechny úřední osoby příslušného správního orgánu, včetně osoby stojící v čele úřadu, je-li překročena kritická míra systémového rizika podjatosti** – tedy z důvodu, že v důsledku jejich zaměstnaneckého poměru k subjektu veřejné správy (např. k územnímu samosprávnému celku), který má k projednávané věci vztah, existuje reálné riziko, že by jejich postoj k věci mohl být ovlivněn i jinými než zákonnými prostředky.
79. Za skutečnosti, které by mohly způsobit výše uvedené ovlivnění jinými než zákonnými prostředky, lze považovat ty, které naznačují, že zde existuje někdo, kdo má zájem na určitém výsledku řízení, v němž se má rozhodovat, a přitom má či může mít schopnost působit na příslušnou úřední osobu prostřednictvím jejího zaměstnaneckého vztahu k územnímu samosprávnému celku. Takovými skutečnostmi mohou být jevy v politické či mediální sféře, zájem politických činitelů či jiných v rámci daného územního samosprávného celku vlivných osob na určitém výsledku řízení, samotná povaha a podstata rozhodované věci či podezření z nátlaku či snahy přímo ovlivnit rozhodování příslušné osoby prostřednictvím jejího zaměstnaneckého vztahu (k tomu srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 11. 2012, č. j. 1 As 89/2010-119, č. 2802/2013 Sb. NSS).
80. Tvzení o tzv. systémové podjatosti v podání žalobce se tak nadto – s ohledem na výše uvedené – ve skutečnosti míjí s její podstatou. I pátý žalobní bod je tak žalobním bodem nedůvodným.

VI. Závěr a náklady řízení

81. Soud tak neshledal žalobou důvodnou a nad její rámec nezjistil žádnou vadu, jež by měla za následek nezákonnost žalobou napadeného rozhodnutí a k níž by musel přihlížet z úřední povinnosti. Soud proto žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
82. Výrok II. o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť úspěšnému žalovanému nevznikly náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti a žalobce nebyl v řízení úspěšný, pročež nemá právo na náhradu nákladů řízení.
83. Ohledně náhrady nákladů osob zúčastněných na řízení krajský soud rozhodl postupem podle § 60 odst. 5 s. ř. s., jak je uvedeno ve výroku III. tohoto rozsudku. Žádná z osob zúčastněných na řízení nadto náhradu nákladů řízení nepožadovala.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje,

vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 21. srpna 2024

JUDr. Jan Rutsch v. r.
předseda senátu